AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—.
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels f. 0,50 voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No 129.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.
Un anuncio di 1 tè 7 regel fl. 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

Engelbertus Jacobus Bebelmans.

ORD. PRAED.

De Zeereerw: pater Engelbertus Jacobus Bebelmans is te Neerbosch (Nederland) den 7 September, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der stervenden zacht en kalm in den Heer overleden.

Een zeer zware en pijnlijke slag is zijn heengaan voor de missie van Curaçao, waaraan hij zich met hart en ziel had toegewijd; voor de Orde van Sint Dominicus, die in hem een waardig religieus verliest en voor zoovelen zijner ordebroeders, die hem zoowel hier als in het Moederland innig betreuren. Aan wat al blijde verwachtingen ontneemt dit treurig doodsbericht de zoete hoop, met welk een leedwezen zal het door geheel Curaçao vernomen worden. Immers in dezen overledene ontvalt aan de missie een priester, die door allen zonder onderscheid geeerd en hooggeschat een sieraad der geestelijkheid onzer kolonie was. Aan zijne nagedachtenis wijden wij de volgende regelen.

Engelbertus Jacobus Bebelmans werd den 11 Oct. 1856 te Rotterdam geboren. Na eene zorgvuldige opvoeding in het vaderlijke huis genoten te hebben, werden in het hart van den jeugdigen knaap de zaden van godsvrucht en wetenschap met milde, geoefende hand uitgestrooid door het uitstekend onderwijspersoneel der katholieke school zijner geboortestad. Onder Gods genade ontkiemden die zaden zegenrijk. Zijn geopenbaard verlangen om priester te worden was de oorzaak, dat zijne ouders hem naar het college der Predikheeren te Nijmegen zonden, waar hij zich spoedig als een talentvol student onderscheidde en de *humaniora* glansrijk doorliep. In het jaar 1877 ontving hij den 24 Sept. in het klooster der E. E. Paters Dominicanen te Huisen het kleed van den H. Dominicus, en had het geluk op den 24 Sept. van het volgend jaar zich door de religieuse beloften aan die orde te wijden, voor wie hij zooveel zou werken en die van haren kant met vreugde en trots op hem zou kunnen nederzien.

Binnen de stille kloostermuren was en bleef Frater Jacobus de vriend zijner broeders en zijn omgang was altijd gul en hartelijk, vroolijk en minzaam. Om zijn ijver voor de studie werd hij door zijn oversten waardig gekeurd de lessen der "Summa Theologica" van den H. Thomas te volgen, en gedurende vier jaren mocht hij zijn verstand en hart verzadigen aan de verhevene waarheden des geloofs, door den doctor Angelicus in zijn geschriften voorgesteld en verklaard. Intusschen nog voor dat hij priester was geworden, werd hij aangesteld als professor in de *humaniora* aan het Nijmeegsch college, welke bediening hij ook nog na zijne H. Priesterwijding eenigen tijd met eere bleef vervullen. De degelijkheid zijner lessen en zijn ongekunsteld en opgeruimd karakter, deden hem aanspraak maken op de dankbaarheid en liefde zijner leerlingen. Zijn loopbaan scheen van toen of bepaald en zou waarschijnlijk eene litterarische zijn. De verdienstelijke letterkundige proeven, die in het maandschrift de "Rozenkrans" verschenen, waarvan hij een tijd lang redacteur was, wettigden dit vermoeden. De Voorzienigheid had echter over den jeugdigen, talentrijken priester anders besloten. Zij riep hem tot het apostelambt.

Curaçao, waarheen hij zich op bevel zijner oversten in October 1887 begaf, mocht weldra den invloed van zijn apostolischen arbeid ondervinden. De geloovigen van Aruba, Santa Rosa, Pietermaai en Otrabanda leerden den eenvoudigen, beminnelijken priester liefhebben. In de weinige jaren van zijn verblijf alhier won hij zich de hoogschatting van geheel Curaçao. De armen vereerden hem als hun weldoener, de katholieken beminden hem, andersgezinden gevoelden zich vereerd met zijn vriendschap.

De oprichting en eerste jaren van het katholieke weekblad *Amigoe di Curaçao* mogen wij bij onzen lezers als bekend veronderstellen. De degelijke en dikwerf scherpe artikelen noodig gebleken in de eerste jaren van zijn bestaan, doen ons nog met weemoed denken aan de welversnede pen van den thans nog met eere genoemden pater Onderwater, aan wien Z. D. H. Mgr. Petrus van Ewijk z. g. de redactie van het nieuwe weekblad had toevertrouwd. Pater Bebelmans scheen de aangewezen persoon om dat erfdeel te aanvaarden, toen Sint Martijn een nieuwen werking opende voor pater Onderwater, die op dat eiland te vergeefs heil ging zoeken voor zijn geschokt zenuwgestel.

De laatste jaargangen van de *Amigoe* liggen ons nog versch in het geheugen. Zeker, aan geen bekwamer hand kon het weekblad worden toevertrouwd. Vriend en vijand kan het getuigen, dat hij immer optrad met open vizier, eerlijk, ridderlijk en dat de sierlijkheid van zijn stijl, met de juistheid waarmede hij de wapenen hanteerde den geoefenden journalist kenmerkten.

Ook het hooge bestuur onzer kolonie wist pater Bebelmans' gaven te waardeeren, getuige zijne benoeming tot lid der schoolcommissie. Ook hier wederom won hij de achting en het vertrouwen zijner geeerde medeleden, door zijn beminnelijk, eenvoudig karakter.

Helaas! dat zulke gaven niet langer Curaçao mochten ten diensten staan. Een slepende ziekte tijdens zijne parochieele bediening opgedaan sloopten de lichaamskrachten van den physiek zoo sterk gebouwden priester, zij noodzaakte pater Bebelmans te gelijk met zijn hoogvereerden Bisschop Mgr. Joosten verlof te vragen tot herstel zijner gezondheid in het Moederland. Ook daar niettegenstaande de zorgvuldigste verpleging wilde de ziekte niet wijken maar verergerde. Hoe getuigen zijn brieven, die hij ons van uit Holland toezond van de zekere verwachting eenmaal en wel spoedig Curaçao weder te zien, Curaçao en zijn bevolking, die hij had lief gekregen in zijn bijna tienjarig verblijf onder ons. De Voorzienigheid beschikte het anders. Pater Bebelmans heeft dan zijn arbeidzaam leven geeindigd in den betrekkelijk nog jeugdigen leeftijd van veertig jaren.

Wij konden slechts eenige punten uit dat rijk en verdienstelijk leven mededeelen, maar zoovele meer zijn er opgeteekend door de Engelen Gods in het boek des levens. Moge hem het eeuwig leven bij God, voor Wien hij zooveel heeft gearbeid, spoedig worden geschonken, zoo dit hem nog niet gegeven is. Tot dat doel vragen wij ook de gebeden van onze geloovige lezers voor de zielerust van den waardigen priester, die zijn leven heeft opgeofferd voor het heil zijner medemenschen.

En wij, dierbare Broeder en Vriend, die zoo vroeg van ons zijt heengegaan, wij, die den strijd, door u voleindigd, nog te strijden hebben, wij vragen het u, toon door uw machtig gebed in den hemel uwe liefde voor de missie, waarvoor gij uw leven veil hadt, uwe liefde voor de orde, waartoe gij behoordet, uwe liefde voor hen, die gij hier uw broeders mocht noemen.

Rust dan in vrede! o waardige priester en gedenk ons in uwe gebeden bij God.

FEUILLETON.

UN ANJA.

Dia di anja nobo mi a haja di mi criar un almanaque present, koe a costa mi un florin pa motiboe di su bonita: "Bon anja nobo, señor." Sin corda mi tabata sinta mira ariba djele. I mientra mi a sinta asina, mi a coeminza corda ariba toer, kiko e anja koe a coeminza awor, lo trece pa mi, kiko e diez dos luna—koe sá pasa masjar lihe—lo duna mi di tristeza i legria, di fortuna i desgracia.

Di repiente mi a tende un boz, koe mi a conoce masjar bon i mi a sinti un manoe ariba mi schouder. E boz i e manoe tabata pertenece na un di mi amigoenan, i un amigoe masjar stranjo, koe a haci i papia semper contra hacir i papiamentoe di otro hende.

"Ah! Zoo! Bo tai?" mi dici, "ki tal?" "Al toer hende ta kega di frioe i mi a goza di djele, mi a haci un bon paseo i asina mi a cayenta mi curpa.

Henter mundoe ta tosa i juist p'esai mi ta sinti mi curpa bon. Ma kiko bo tin aja! el a puntra, munstrando coe punta di su garoti na e almanaque.

"A mi? O nada."

"Kiko nada? Bo tambe ta cumpra ainda e cosnan, koe hende sá jama almanaqué? I sigur bo tambe ta kere toer cos, koe e ganjadornan a pone aden?"

"Ki ganjadornan?"

"Wel, nan koe ta conta bo, koe un anja tin diez dos luna, un luna trinta of trinta un dia, un siman siete dia i un dia 24 ora."

"Ah!"

"Bo ta kere toer esai? Diez dos luna den un anja, muchoe. I bo a cumpra e cos di loco pa un giotin, podice pa un florin mes, di un hende, koe a desea bo hopi cos bonita, di cual bo mes no a kere ningun palabra. Un anja diez dos luna! Si nan a bisa diez dos dia, anto lo nan a papia mas berdad."

"Ki locura!"

"No, keda sosega, lo mi duna bo prueba, koe un anja no tin diez dos luna; tuma un papel i pen."

"Pakiko?"

"Wel, lo mi munstra bo, koe mi tin razon. Contra cyfer ningun hende por papia."

"Mi kier sabi com lo bo haci esai."

"O, ta masjar fácil, caba lo mi tuma mi persona for di mas fortunar di mundoe. Obrerenan, klerk, etc. no tin ni un tiki tempoe di nan mes, larga anto diez dos luna; pero lo mi tuma un rentero, koe no tin di haci nada, sino gasta su placa i su tempoe."

"Coi loco!" mi dici.

"No papia mas. Bo tin papel i pen? Bam anto." Un rentero koe no tin di haci nada ta perda coe sonja mitar di su tempoe. esai nos ta kita for di un anja. No lo mi no tuma muchoe i toema 5 luna. Scirbi: a sobra 7."

"Pero....!"

"Keda ketoe. Nos rentero ta un henhe prudente: e ta feita su mes. Naturalmente e ta haci esai poco poco, lo nos bisa toer dia un ora. Esai ta 365 ora den anja, scirbi numa un mitar luna. Si nos ta tuma awor un mitar ora pa bistimentoe i kibramentoe di su panja, anto mitar anja a pasa."

"Si, pero si bo ta sigi asina...."

"Mi a calcula robes anto? Mi ta tuma dos siman pa su conversacion coe su sastrero, zapatero, etc. A keda 5 luna i mei. E mitar luna e mester pa pas su zapatoe of panja nobo."

"Kiko!"

"Sigur no! Bo no sabi, kiko pas zapatoe ta nifica? Un hende, koe ta poerba zapatoe nobo no ta hende duranti di tres dia, el no ta corda, e no ta papia, e no ta na bida; solamente e ta pas zapatoe i ta haci su cara tristoe. I sigur—e ta rentero—e mester cincoe paar di zapatoe den un anja, anto juist e mitar luna a pasa.

"Bon, ma anto ta sobra...."

"Cinco ainda. E rentero ta bai kyer, e ta topa, un, dos amigoe. Coe toer e tin mes conversacion. — Bon dia — ki tal—Poco bon i abo?—Ta haci frioe—etc., etc. Wel larga mi calcula dos ora pa dia, anto el a perde un luna."

Di com?"

"Pasobra ta un luna inutil. Pa mes motivo mi ta toema un luna, koe el ta perde coe come, pasobra e ta biba pa come. A sobra tres luna anto. Larga nos mira awor, kiko sociedad kier di djele. Promer e tin di bisita i ricibi hende, i cuantoe tempoe e no ta perde coe papiamentoe loco. Mi ta toema pa esai dos siman."

"Esai mi ta haja muchoe."

"Muchoe?" Mi kier a calcula 20 dia.

Ma larga nos sigi. E tin amigoe i familia. Dia luna e mester bai coe un cerca notaris como testigoe; dia mars mescos coe un casamentoe, e mester bai Raadhuis i misa. Ta di comprende, koe el no por ninga. Mi ta kita un siman."

"Ma...."

"Ketoe. Mi a kita un siman, pero den su calidad di rentero, su familia ta *stimele* masjar. Un ta pi:iele di batiza su

Europa's Onmacht.

Maanden lang reeds doen de vreeselijkste verhalen de ronde omtrent de christenvervolging in Turkije. Nauwelijks zijn de onlusten op de eene plaats tot kalmte gekomen, of op eene andere barsten zij los en eischen zij honderden, ja duizenden slachtoffers. Uit Klein-Azië is de beweging overgeslagen naar Europeesch-Turkije en wat te Constantinopel binnen enkele dagen tijds is geschied, vervult een ieder met ontzeting. Er schijnt in de hoofdstad van het Ottomaansche rijk een ware anarchie te heerschen. En al kan men zeker niet onvoorwaardelijk geloof hechten aan wat door sommige berichtgevers, speciaal Engelsche correspondenten, wordt medegedeeld,—dat er gruwelen zijn gepleegd, dat het Mahomedaansche fanatisme in bedenkelijke mate is opgewekt en dat nieuwe slachtingen voor de deur staan, is boven elken twijfel verheven. Immers, ook onverdachte ooggetuigen zijn aan 't woord geweest, mannen, die er geen belang bij kunnen hebben het voorgevallene te kleuren. En bovendien, de gebeurtenissen te Constantinopel staan niet op zich-zelve. Zij vormen slechts een schakel in de lange keten van vervolging, welke over de Armeniërs is losgebarsten en waaraan nog vele schakels kunnen worden toegevoegd.

Turkije doorleeft een tijd van ernstige crisis, een crisis van bloed en tranen en het meest opmerkelijk daarbij is wel de werkeloosheid der Europeesche mogendheden. De gezanten protesteeren, de kabinetten dreigen. En zelfs heeft lord Salisbury, de Engelsche minister-president, reeds geruimen tijd geleden niets meer of minder dan een verdeeling van Turkije in 't verschiet gesteld, wanneer de onlusten voortduurden. Maar ofschoon de onlusten voortduurden en nóg voortduren, is er niets geschied. Europa toont zich onmachtig, om iets ter bescherming der Turksche Christenen te doen. En de reden?.. Het is de politiek, welke de verschillende mogendheden gescheiden houdt en een gemeenschappelijk optreden belet. Ten duidelijkste blijkt dit ook uit de polemiek, welke tusschen de groote pers-organen der onderscheidene nationaliteiten over dit onderwerp wordt gevoerd. Wanneer de zaak niet zoo treurig ware, zou men deze polemiek bepaald vermakelijk kunnen heeten. Over en weer geeft men elkander de schuld van wat in Turkije voorvalt. De een tracht den ander te overtuigen dat hij te kort schiet in zijn taak, dat hij een krachtdadig optreden ten bate der Armenische Christenen niet slechts nalaat, maar ook verhindert. En állerdwaast is het zeker, dat sommige schrijvers—door anti-clericaal vooroordeel gedreven—den H. Stoel in 't geding pogen te betrekken. Zoo durft de bekende Fransche politicus Clémenceau schrijven, dat Rome in deze niet gedaan heeft, wat het kon doen. De man vergeet ongetwijfeld, dat Z. H. de Paus het eerst van alle souvereinen een protest naar Constantinopel heeft gezonden en op beteugeling der onlusten heeft aangedrongen. Men kan toch van den H. Vader niet vorderen, dat Hij troepen en oorlogsschepen zal uitrusten, om desnoods met geweld den Sultan tot reden te brengen?

Het ergste van alles is inmiddels wel, dat sommige staten er belang bij schijnen te hebben de ongeregeldheden aan den gang te houden. Zeer bevreemdend althans lijkt soms de houding van Engeland. „Het doel van deze mogendheid," zegt een Fransch blad, „is vóór alles moeilijkheden in Turkije te verwekken, ten einde daarvan gebruik te maken voor hare zelfzuchtige politiek. Met het oog hierop onderhoudt zij zelfs te Londen een revolutionair-Armenisch comité, dat er zich toe bepaalt nú hier, dán daar op Turksch gebied troebelen uit te lokken en aldus de gruwelijke slachting van onschuldige christenen op indirecte en zelfs op rechtstreeksche wijze in de hand werkt."

Waar men staat voor zulke feiten, kan men de Turksche regeering niet alléén aansprakelijk stellen voor wat tegen de Armeniers wordt misdreven. Een bedenkelijke staatkunde werkt het kwaad in de hand en houdt het gaande. En wat men uitsluitend stelt op rekening van het Turksch fanatisme, de Turksche wreedheid en de Turksche inertie, is, voor een niet gering deel misschien, te wijten aan de zelfzuchtige politiek van zoogenaamd-*christelijke* regeeringen.

---

jioe, otro ta combidele ora su jioe ta haci anja, etc., etc."

"Mi ta haja...."

"Con toer esai un luna a pasa. Di henter anja a sobra seis siman i anto mi no a papia ainda di su obligacion di scirbi carta, carta pa muchoe hende, pa cual e ta henteramente indifferente; cuestion coe donjo di su cas, coe su criarnan; pleitoe coe carpinte i otronan koe ta bini drecha cas, ma coe mientra nan mester traha, ta bebe su serbes i ta huma su siga. Caba e ta miembro di un club, di...."

Stop! stop!" mi a grita.

"Bo no ta bisa anto, koe bo a perde i koe almanaque ta ganja?"

"Si."

"Koe di mas ricoe hende di mundoe tin masjar poco tempoe liber."

"Si, si, mi ta kere toer cos."

"I koe den un henter anja tin diez of diez dos dia numa, ariba cual e ta biba segun su gustoe, ariba cual e ta haci kiko el kier?"

"Bo tin razon," mi dici, "i le no tin diez dos dia mes si el tabatin un amigoe manera bo, koe sá papia asina, of manera mi, koe a scucha coe tantoe pacenci."

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Door Z. E. den Minister van Koloniën werd, ter voldoening aan de bevelen van Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes, aan den Gouverneur Harer Majesteits dank overgebracht voor de ter gelegenheid van de herdenking van Hoogstderzelver geboortedag alhier geuite heilwenschen.

Bij Gouvernements beschikking dd. 29 September ll. No. 513 is de maréchaussée 2e klasse bij de brigade alhier J. G. H. Schlag bevorderd tot maréchaussée der 1e klasse.

Lyst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Vincenzo Galante. Paulina Marchena, Corta Juan, Manuel Villalobos S., Simon Musso. S. C. Bothovel, Amadeo Supi. Evelina Wagen, Agath Maduro. Italo Seguini.

Niet voor verzending vatbaar: Federico Pierre -- Otrabanda, The Review of Reviews — London.

Verleden Maandag arriveerde alhier van Bonaire de Wel Edel Gestr: Heer G. W. F. Hellmund, onze zeer gewaarde en algemeen geachte gouvernements-secretaris. Wijl Zijn Edel Gestr. tijdens zijn benoeming tot ridder van den Nederlandschen Leeuw tijdelijk te Bonaire vertoefde, was het j. l. Maandagavond feest ten zijnen huize. De kapel van het garnizoen bracht den waardigen feesteling eene serenade, terwijl de notabilen onzer kolonie met den Hoog Edel Gestr. Heer Gouverneur aan het hoofd Zijn Edel Gestr. hunne gelukwenschen kwamen aanbieden. Onder gezelligen kout, met bal en muziek werd den avond feestelijk doorgebracht.

***

Met de Duitsche boot Australia komende van Colon, arriveerde hier jl. Dinsdagmorgen geheel onverwacht de Wel Eerw. Heer F. van den Donk. Door Mgr. Biffy, bisschop van Cartagena, achtereenvolgens diaken en priester gewijd, zag Zijn Eerw. na een tienjarig verblijf in onze kolonie zijn hartewensch in vervulling gaan. Wij feliciteeren den nieuw gewijden priester van harte, terwijl wij Zijn Eerw. een vruchtbaren priesterlijken arbeid in ons midden toewenschen. Vrijdag j. l. celebreerde de Wel Eerw. Heer van den Donk in de Kerk der Eerw. paters Dominicanen te Pietermaai die zich voor die treffende gelegenheid in feestdosch gestoken had, terwijl a. s. Zondag op het hoogfeest van den H. Rozenkrans, Otrabanda's hoofdkerk het voorrecht zal genieten den Neomist binnen hare eerbiedwaardige muren het plechtige Offer te zien opdragen.

***

J. l. Donderdag is de nieuwe apotheek *Botica Central* in de Breedestraat te Otrabanda geopend. Wij wenschen de Heeren de Lannoy en Cᵉ een ruim debiet toe.

***

Een der hier verschijnende weekbladen *El Estandarte* heeft volgens aankondiging van zijn uitgevers-redacteurs tijdelijk opgehouden te bestaan. In Januari van het volgende jaar denkt men de uitgave te hervatten.

***

In ons vorig nummer melden wij verkeerdelijk dat een inwoner van Bonaire, verdacht van meineed, op vrije voeten was gesteld; die persoon was echter aangehouden onder verdenking van valschheid in geschriften. Naar wij vernemen is hij voorloopig in vrijheid gesteld, terwijl het onderzoek in zijne zaak nog steeds wordt voortgezet.

***

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de advertentie voorkomende in ons blad, waarbij de Wel Edel Zeer Gel. Heer I. van Lier Ez., dentist, zich het Curaçaosche publiek aanbeveelt. Daar wij van verschillende, onverdachte zijden de bekwaamheid van dezen Heer om strijd hooren roemen, meenen wij onzen lezers bij voorkomende gevallen den Wel Edelen Heer van Lier ten zeerste te kunnen aanbevelen.

NEDERLAND.

De beslissing over de kieswet in de Eerste Kamer is Zaterdag 5 Sept. gevallen met 34 stemmen vóór en 12 tegen.

Vóór stemden: Van de KATHOLIEKEN: de heeren jhr mr Verheijen, F. X. J. Van Nispen tot Pannerden, L. C. Van Nispen en W. C. Cremers. Van de LIBERALEN: de heeren Bultman, Van Swinderen, Van Lier, Wertheim, Nyssing, Nebbens Sterling, Van Welderen Rengers, Welt, Boneval Faure, Van Alphen, De Jong, Coenen, Pijnacker Hordijk, Bergsma, Geertsema, Van Heek, Focker, Kist, Alberda van Ekenstein, Rahusen, Van Marle, Breebaart, Van Hall, Vlielander Hein, Vening Meinesz, Fransen van de Putte, Prins, Van Tienhoven en de Voorzitter. Ook stemde vóór de heer Van Pallandt (conservatief).

Tegen stemden: van de KATHOLIEKEN: de heeren Merkelbach, Prinzen, van Zinnicq Bergmann, Sassen, Pijls, Regout en Magnée.

Alle ANTIREVOLUTIONNAIREN zijn-de: de heeren Engelberts, Godin de Beaufort, Schimmelpenninck van der Oye en Melvil van Lijnden. Van de LIBERALEN: de heer Muller.

Afwezig waren van de KATHOLIEKEN: de heer Smitz; van de LIBERALEN: de heeren Viruly, Breuning en E. Cremers.

Verder lezen wij in de Tijd van 8 Sept.

De Koningin-Regentes heeft gisteren, 7 September, de Kieswet bekrachtigd. Heden is de wet gecontrasigneerd door haar ontwerper, minister Van Houten. Zij zal vermoedelijk nog deze week in het "Staatsblad" verschijnen.

BUITENLAND.

Italie.—De pastoor der St. Vincentius-kerk te Rome, de parochie van het Quirinaal, heeft van het hof kennis gekregen, dat het kerkelijk huwelijk van den prins van Napels in streng besloten kring zal worden voltrokken, en wel in de Sudariokerk. De pastoor is uitgenoodigd zijne kerkelijk vereischte toestemming te geven, opdat de inzegening kunne geschieden door den hofaalmoezenier Mgr. Anzino. De huwelijksafkondigingen zullen op de gewone wijze in de St. Vincentiuskerk geschieden, twee Zondagen vóór de huwelijksvoltrekking, die in de volgende maand zal plaats grijpen.

Het heeft wel eenige verwondering gewekt, dat koning Humbert besloten heeft, het huwelijk van den kroonprins te Rome te doen plaats vinden, daar het toch gebruikelijk is, dat het huwelijk voltrokken wordt in de woonplaats der bruid. Nu zou misschien in het gegeven geval het bezwaar bestaan, dat Cettinje niet geschikt is om voldoenden luister aan te bieden voor de bruiloft van een koningszoon, maar dan had bv. het koninklijk kasteel Monza in Noord-Italië daarin kunnen voorzien, beter dan Rome. In den beginne heette het dan ook, dat het huwelijk in ieder geval niet te Rome zou voltrokken worden; daarna werd plotseling het tegenovergestelde gemeld.

Of deze laatste beslissing geheel volgens den wensch des konings is, mag betwijfeld worden. Hij wilde nl. met groote plechtigheid het huwelijk doen voltrekken, en dit kan nu niet geschieden. In elke andere stad zou een bisschop voldoende zijn om een prinselijk huwelijk in te zegenen, maar in Rome, waar de kardinalen en aartsbisschoppen bij tientallen te vinden zijn, waar gewone patriciërs en edellieden hun huwelijken door prelaten en bisschoppen doen sluiten, zal de prins van Napels zich met de inzegening van den hofkapelaan moeten tevreden stellen. Het hof had eenen kardinaal verlangd, doch men begrijpt, dat geen kardinaal of andere prelaat in de stad des Pausen den kleinzoon des overweldigers, die zelf de traditie wil voortzetten, trouwen zal. De trouwplechtigheid zal nu plaats hebben in de Sudario, het kerkje der Piemonteezen, dat slechts 2 à 300 personen kan bevatten.

Koning Humbert had dus gaarne het huwelijk elders en op andere wijze zien voltrokken, maar de regeering, die bang was dat men zulks zou beschouwen als eene zwakheid, als een laten varen van aanspraken op *Roma intangibile*, heeft hem genoopt te beslissen zooals hij gedaan heeft. Juist dit echter geeft den Paus en de Kerk eene nieuwe gelegenheid om door de terughoudendheid der waardigheidsbekleeders een nieuw protest te vertoonen tegen Rome's overweldiging.

Frankrijk.-Volgens den *Courrier du Soir* en andere Fransche bladen verklaart de familie van den gewezen kapitein Dreyfus, dat het gerucht van diens ontvluchting onwaar is.

Bovendien moet de minister van Koloniën van den gouverneur van Fransch Guyana een telegram hebben ontvangen, waarin deze hem meedeelt, dat er geen wijziging is gekomen in den toestand van den verbannen Dreyfus.

—De hertog van Aumale heeft den czaar en de czarin uitgenoodigd, zijn kasteel te Chantilly te komen bezoeken; maar het is mogelijk, zegt de *Figaro*, dat het verblijf van Hunne Majesteiten in Frankrijk te kort duurt om aan de uitnoodiging van den hertog gevolg te geven.

— Vrijdag, 4 September, was het de verjaardag van de afkondiging der Fransche Republiek. Van de twaalf politieke persoonlijkheden, die de regeering der Nationale Defensie vormden, zijn er nog drie in leven: generaal Trochu, Emmanuel Arago en Henri Rochefort.

— De Fransche gezant in China, de heer Gérard, heeft na langdurige onderhandelingen eindelijk voldoening erlangd voor de Fransche missies, die jarenlang geweldaden en onrechtvaardige behandeling van de Chineezen ondervonden hebben. Gevangen gezette Christenen, al sedert 1896, zijn bevrijd; uit hun zendingsposten verdrevenen zijn weer toegelaten; en de zendingsvereeniging, die onder leiding van den heer Guichard staat, zal een schadevergoeding in geld ontvangen. Dit alles zou in werkelijkheid reeds veel zijn.

Maar haast àl te mooi zou het wezen wanneer ook de laatste verzekering der Chineesche autoriteiten waarheid werd: dat de misdadigers zullen vervolgd en gestraft worden.

— Te Parijs is een Engelsche zakkenroller gevat, die zijn bedrijf op bijzondere wijze uitoefende. Voorzien van een sneeuwwitten baard bewoog hij zich, keurig gekleed, als blinde onder de wachtenden bij de omnibusstations, rondgeleid door een even keurig gekleed jongmensch, dat hem met den grootsten eerbied behandelde, zoodat het treffend was om te zien. De eerwaardige dief had echter oogen als een valk, en in zijn kamers zijn hoopen leege portemonnaies enz. gevonden. Hij trok de aandacht der politie door een uur lang bij een der stations te blijven staan, zonder ooit mee te rijden.

—Te Couffé (Loire Inférieure) heeft de plechtige huldiging plaats gehad van de nagedachtenis van den ouden generaal De Charette, de onthulling van zijn standbeeld op het kasteel *de la Contrie*, het stamhuis der Charette's.

De Zouaven-generaal en de barones De Charette met hun gansche familie en tal van Senatoren en Kamer-afgevaardigden waren tegenwoordig. Mgr. De Cabrières bisschop van Montpensier, droeg vooraf de H. Mis van Requiem op in het kerkje van Couffé, en Mgr. Augouard, apostolisch vicaris van Oebanghi, oud-pauselijk-zouaaf, verrichtte de absolutie.

Het nette kerkje was stemmig versierd met rouwdoek en schilden, die de namen van alle aanvoerders der Vendeeërs vermeldden. In het choor stond een catafalk, bedekt met een doodskleed, waarop de uniform en de degen van den generaal lagen en de bebloede zakdoek, die, toen De Charette werd gefusilleerd, om zijn linker arm was gebonden. De oude vaandrig der vrijwilligers van het Westen, De Traversay, stond er naast, de glorierijke vaan van Patay hoog houdende.

Onder de H. Mis, die door den bisschop gelezen werd, speelde de muziek de *Marche funèbre* van Chopin.

Na de absolutie besteeg Mgr. De Cabrières den preekstoel en hield een schoone lijkrede, naar aanleiding van de woorden, ontleend aan de H. Schrift: *Usque ad mortem certa pro justicia.* (Tot den dood voor de ware gerechtigheid). De doorluchtige redenaar prees De Charette in al zijn grootheid als held, die honderdzes veldslagen leverde in drie jaren; welsprekend verdedigde hij de eer van den wakkeren strijder tegen valsche en jaloersche beschuldigers.

Vervolgens werd een feestelijk ontbijt gebruikt in het bosch van het kasteel, waar een reusachtige tafel was aangericht onder de schaduw van zonnetenten. De ook in Nederland zeer bekende zouaven-generaal, de gastheer, sprak een enkel woord ter verheerlijking van zijn oud-oom.

Toen kondigde een klaroen-geschal de plechtige onthulling van het standbeeld aan. Verscheiden autoriteiten voerden hierbij het woord. Toejuichingen weerklonken herhaaldelijk, het meest luide, toen het doek wegviel en het beeld zich in al zijn schoonheid vertoonde.

De vendeeër-generaal is voorgesteld op het oogenblik, waarop hij den soldaten, die hem moesten neerschieten, de hand op het hart, toevoegde: *Ajustez bien! C'est ici, qu'il faut frapper un brave?* Legt goed aan, hier in het hart moet men den dappere treffen.

Het hoofd is ontbloot, een weinig naar achter geworpen en gedeeltelijk bedekt door een verband, dat gelegd is op een wonde. Uit de gelaatstrekken spreekt groote geestkracht en edele moed. Het lichaam rust op het rechter been, het linker is vooruitgeschoven. De saamgevouwen rechterhand ligt op de borst en de linker arm, gewond en bloedend, —, de hand verminkt, — is gebogen in een houding van dreigenden toorn, die aanvult wat de kalmte van het gelaat wellicht te kort doet aan het karakter van den generaal. De details van de uniform zijn met de grootst mogelijke zorg behandeld. Het beeld is een meesterstuk van sculpture.

Duitschland. — Omtrent den onlangs wegens wrijvingen met het Mil. Kab. des Keizers afgetreden pruisischen minister van Oorlog Bronsart Von Schellendorf deelt de *Posener Ztg.* de volgende anecdote mede. Bij de eenigen tijd geleden te Thorn gehouden manoevres der vesting-artillerie ontwikkelde de Keizer grootsche denkbeelden over vestingwerken. Al de generaals, op Bronsart na, stemden levendig met de keizerlijke denkbeelden in, maar Bronsart glimlachte en zei, dat daarvoor ongehoorde sommen zouden noodig wezen. — "En als ik het opbrengen van die sommen *beveel?*" vroeg de Keizer bits.— "Dan zijn ze er nog niet!" hernam Bronsart.— "Heeft Zijner Majesteits minister van Oorlog verder nog iets te bevelen?" duwde hem Wilhelm toe, terwijl hij sarcastisch voor hem aanboog.—Van toen af verwachtten alle officieren Bronsarts ontslag, dat dan ook weldra onvermijdelijk werd.

—Prins Eitel Fritz, de tweede zoon van keizer Wilhelm, is bij een wandelrit te Plön van zijn paard gevallen en heeft van het dier een trap gekregen. De prins kon echter te paard naar huis terugkeeren. Hij is slechts licht gekwest, doch moet eenige dagen het bed houden.

— De pruisische Regeering moet een wetsontwerp voorbereiden ter wijziging van het erfrecht. Het betreft de gedeeltelijke invoering van het "Anerbenrecht" en de bepalingen op de stamgoederen. Een stamgoed zal onderworpen zijn aan beperkende bepalingen ten aanzien van vervreemding, verpanding en executoiren verkoop, het zal gevormd kunnen worden op grond van het "Anerbenrecht", waarbij één der erfgenamen in het bezit komt van het onverdeelde landgoed, maar zóó dat mede-erfgenamen door rente-uitkeering schadeloos gesteld worden.

Oostenrijk.—Op de algemeene vergadering van den Katholiekendag te Salzburg werd een schrijven voorgelezen van kardinaal Schönborn namens de Oostenrijksche bisschoppen, waarin worden geëischt: invoering van de confessioneele school, handhaving van de autonomie van de verschillende kroonlanden, gelijkstelling van alle volksstammen van Oostenrijk, stichting van landbouwberoepsvereenigingen, voltooiing van de wetgeving ter bescherming van de werkmansbelangen, zorg voor de godsdienstige opvoeding en opleiding van den werkman.

De oud-minister van Landbouw graaf Falkenhayn sprak over de ware beteekenis van het clericalisme en over het woord clericaal, dat geen scheldnaam was; hij wilde dat alle katholieken dien naam zouden aannemen en verzekerde ten slotte dat er geen betere patriotten, geen betere vrienden des volks zijn dan de clericalen.

Het episcopaat heeft aan den Katholiekendag een memorie gezonden, waarin het de grondlijnen eener katholieke politiek voor Oostenrijk trekt, zeer vast maar ook zoo ruim, dat alle katholieke fracties zich daarin kunnen bewegen.

Telegrammen waren ingekomen van aartshertog Lodewijk Victor en van groothertogin Alice van Toskane.

Nadat kardinaal Haller den Pauselijken zegen aan de congresleden had geschonken, sloot de voorzitter, vorst Clary, Donderdag den Katholiekendag met den groet *Gelobt sei Jesus Cristus!*

Africa. — De vertegenwoordiger van keizer Menelik in Europa, de zwitsersche ingenieur Ilg, heeft in zijn brieven aan zijn familie te Bern interessante bijzonderheden over de italiaansche krijgsgevangenen medegedeeld.

Den 27n Juli kwam hij te Adis Abeba aan.

„Door de ongelukkige Italianen werd ik als een Messias verwelkomd," schrijft hij. „Men kan zich geen voorstelling maken van de hartelijkheid, waarmede deze mannen mij de hand kwamen drukken, in de verwachting woorden van troost en hoop van mij te vernemen. Toen ik aan de 50 officieren den groet van hun Vaderland en hun Regeering overbracht, hadden velen tranen in de oogen.

„Ik heb geen aangename ervaringen opgedaan van Italië en de Italianen, maar bij het zien van deze arme slachtoffers eener betreurenswaardige politiek, van deze wezens in vuile lompen gehuld, wier uiterlijk de sporen droeg van physiek en moreel lijden, van ontberingen van allerlei aard, die daar met bijna vrome aandacht naar mij luisterden en in spanning elk mijner woorden opvingen, vooral waar het gold hun invrijheidstelling, dreigde het hart mij te breken. Alleen hij die dit land kent, kan zich een voorstelling maken van hetgeen deze menschen hebben moeten lijden op den duizend kilometer langen tocht tot Adis Abeba, met kleederen aan flarden, te voet en zonder eenige beschutting onder den blooten hemel. De levendigste verbeelding kan zich slechts een flauwe voorstelling maken van de werkelijkheid."

Van de officieren en de soldaten vernam de schrijver, dat de Koning en de bevolking al het mogelijke hadden gedaan om hun ellende te verzachten, maar men kon niet veel voor hen doen, het Land was uitgeput door den oorlog.

Over de behandeling hadden zij niet te klagen. Met uitzondering van generaal Albertone, die opgesloten wordt gehouden, mogen alle gevangenen vrij rondloopen; zij die een beroep kennen, ontvingen van den Koning gereedschap, om te werken. Het best er aan toe zijn de zes officieren van gezondheid, die bij den Koning gehuisvest zijn en veel dankbaarheid ondervinden voor de diensten, die zij bewijzen.

De schrijver had generaal Albertone in de gevangenis bezocht. De generaal roemde de abessynische soldaten; wat generaal Baratieri betreft, deze mocht van geluk spreken, dat hij, Albertone, niet bij zijn proces als getuige had kunnen optreden.

Naar de schatting van Menelik zijn nauwelijks 1500 man het bloedbad van Adaea ontsnapt. De gevangenen zijn over het geheele land verdeeld, en hoe veel er nog in leven zijn, is nauwkeurig bekend. Menelik zou niet ongeneigd zijn, vrede te sluiten; hij zijde tot Ilg: „Nog aan onze macht, noch aan onze bekwaamheid, maar aan God den Almachtige hebben wij de overwinning te danken." De volksfeesten zijn tot gunstiger tijden uitgesteld. Geen van hen die aan de veldslagen hebben deelgenomen, pochten op de overwinning, en ofschoon toen reeds vijf maanden waren verloopen, waren allen nog onder den indruk van de bloedige tooneelen, die zij hadden bijgewoond.

Bij het afzenden van den laatsten brief, gedateerd 9 Augustus, werd de italiaansche gevolmachtigde, majoor Nerazzini, verwacht, om met keizer Menelik over den vrede te onderhandelen.

Ierland. — Te Dublin werd een bijeenkomst gehouden van vertegenwoordigers van het iersche volk, met het doel om samensmelting der verschillende groepen te bewerken. De katholieke bisschop van Raphor, dr. O'Donnell, werd tot voorzitter gekozen door de tweeduizend gedelegeerden uit Ierland, Groot-Brittannië, Canada, de Vereenigde Staten, Australie en Nieuw-Zeeland. De voorzitter opende de vergadering met een redevoering, waarin hij wees op de noodzakelijkheid om eendrachtig samen te werken aan de zaak van Ierland. Daarop begon de beraadslaging over een motie ten gunste van de samensmelting der beide iersche partijen.

In de tweede vergadering van de iersche conventie te Dublin is door pastoor Flynn, uit Waterford, een amendement ingediend op de eerste resolutie, het doel der vergadering betreffend. Daarbij werd voorgesteld een commissie te benoemen met de opdracht, een program op te stellen, waarmede alle schakeeringen der iersche partij zouden kunnen instemmen. O'Connor bestreed dit amendement heftig, en het werd ingetrokken. De laatste redevoering hield Dillon, die verzekerde dat hij bereid was, zijn positie als leider der parlementaire partij op te geven, indien men dit in het belang der zaak achtte.

Spanje. — De Madridsche correspondent der *Temps* seint:

„De regeering is zeer bezorgd over de separatistische beweging op de Philippijnen. Advocaat Marayta, voorzitter van de SpaanschPhilippijnsche Club en Venerabel van het Groot-Oosten, is gevangen genomen."

Het schijnt vervelend, altijd op hetzelfde aambeeld te kloppen, en goedhartige lieden, die de boosheid der wereld zoo niet kunnen inzien, denken aan een blinden partijhaat, wanneer men telkens de Loge aanwijst als de oorsprong der beroeringen in verschillende Staten. Maar waarheidszin en overtuiging laten nu eenmaal geen ander spreken toe. We zullen de feiten zoo objectief mogelijk weergeven.

„Een officieel telegram uit Manilla van den gouverneur-generaal der Philippijnen meldt, dat er een samenzwering is ontdekt, die hare vertakkingen heeft over de Philippijnen, om deze kolonie onafhankelijk te maken. Er zijn 21 personen gearresteerd, waaronder vrijmetselaars.

„Alhier is huiszoeking gedaan in de SpaanschPhilippijnsche Club, er zijn een aantal papieren in beslag genomen.

„Het bericht heeft groote opschudding veroorzaakt. Toen de minister van koloniën in den Senaat het telegram had voorgelezen, bood Montero Rios namens de liberalen hun medewerking aan, om de integriteit van het vaderland te verdedigen.

„In de Kamer verklaarde de oppositie zich eveneens bereid de regeering in deze te steunen."

Nu rekene men met de feiten:

a. dat de Cubaansche opstandelingen maçonnieke emblemen voeren; *b.* dat volgens het getuigenis der *liberale* Parijsche bladen aan de oproeren in Spanje de loges medewerken; *c.* dat tegelijkertijd als in de Amerikaansche kolonie en in het moederland ook in de Aziatische kolonie een opstand uitbreekt, waarin *Reuter* zelf de hand der Loge aanwijst; *d.* dat de opstand op de Philippijnen in betrekking staat met een club te Madrid.

De feiten toonen dus aan, dat die samenloop van omstandigheden niet toevallig is maar een opgezet komplot. De veronderstelling, van welke zijde dit komplot uitgaat, moge de lezer zelf uit de aangehaalde feiten treken.

Ter toelichting strekke, dat Spanje in twee maçonnieke provinciën is verdeeld, de eene met Madrid, de andere met Barcelona als hoofdplaats.

De regeering is van plan de vrijmetselaarsloges op te heffen, wijl men ze beschuldigt revolutionnaire politiek te voeren en de scheurings-beweging te steunen.

Ecuador. — De *New-York Herald* verneemt bijzonderheden over de contra-revolutie in Ecuador. Men weet, dat de maçonnieke partij daar door een staatsgreep de Katholieke regeering van het roer heeft gestooten en, met al de schending der grondwet, zelve het bewind in handen nam. De Katholieke generaal Vega, die weigerde aan het komplot der legeraanvoerders mede te doen, hield de vesting Cunea bezet, waar zich ook andere moedige voorstanders der rechtmatige regeering verschansten, en verdedigde ze tegen den president der republiek, die hem persoonlijk met een paar andere generaals en een aantal troepen kwam belegeren.

Generaal Vega — eere aan dien navolger van Garcia Moreno — hield tot het uiterste vol, doch de overmacht won. De vesting Cunea viel, en de maçonnieke revolutie triomfeert; ze is onbeperkt meesteres in de Katholieke republiek Ecuador.

VERSCHEIDENHEDEN.

Liefdesverklaringen bij het huwelijk.

Als de *diplomaat* zich declareert, zegt

hij: „O laat ons een eeuwig verbond sluiten." De *soldaat*: „Gij hebt mijn hart eene ongeneeslijke wonde toegebracht," of „gij kwaamt, ik zag, gij overwont." De *geneesheer*: „Alleen gij kunt mijn krank hart heelen." De *tuinman*: „Slechts één woord van uwe lippen, en onze weg door het leven is met bloemen bestrooid." De *metselaar*: „Laat ons samen ons huis bouwen." De *zeeman*: „Schoone jonkvrouw, bij u vind ik eene haven tegen al de stormen des levens." De *koetsier*: „Verhoor mij, dan moogt gij altijd de teugels voeren." De *juwelier*: „Deze huwelijksband alleen zal de gouden keten van ons leven zijn." De *geleerde*: „Ach laat mij uw hart doorzoeken en mijn geluk in uwe oogen lezen." De *beeldhouwer*: „Als uw hart niet van marmer is, zoo laat mijn beeld daarin wonen." De *bakker*: „Wilt gij deelen mijn brood, in vreugd en in nood?" De *zeepzieder*: „Gij zult de glans mijns levens zijn."

Aankondigingen.

Een uitgever trachtte zijn vriend Meier over te halen om toch aankondigingen te laten plaatsen. De ander bleef echter weigeren.

„Ik lees nooit advertenties," zei hij, „en de menschen met wie ik te doen heb ook niet."

„En als ik je nu eens overtuig, dat de menschen wel aankondigingen lezen, gaat gij er dan toe over?

„Als je daarin slaagt, natuurlijk."

Den volgenden dag stond in een hoekje van de 4de bladzijde: "Wat gaat Meier doen?"

Meier kon nu niet buiten zijn deur komen of elkeen onderhield hem over die geheimzinnige vraag.

Meier liep ten slotte in zijn wanhoop naar den uitgever, om hem te vragen, wat die woorden daar op die 4de bladzijde toch beduidden. De uitgever beloofde een opheldering.

Dien avond kon men in 't zelfde hoekje van 't blad lezen:

„Meier laat aankondigingen plaatsen." Aldus geschiedde.

Ontoerekenbaar.

Verleden maand, weet gij wel, heeft een man een paard gestolen en zijn rijwiel er voor in de plaats gezet. De kerel heeft gister terrecht gestaan.

Zoo en wat heeft hij gekregen?

Niets. De rechters zijn allen pur-sang wielrijders en hebben hem ontoerekenbaar verklaard.

Geraden.

Oom: Wie is de luiste in jou klasse Jan?

Jan: Dat weet ik niet, oom.

Oom: Dat weet gij wel jongen. Denk maar eens na. Als alle jongens ijverig aan 't schrijven zijn, wie zit er dan lui rond te kijken zonder iets uit te voeren.

Jan: De meester, oom.

Een Verklaring.

Ma, wat is klassieke muziek?

O, kind dat is muziek, die wij altijd mooi moeten vinden, ook al vinden wij die niet mooi.

ADVERTENTIEN.

TE Neerbosch, bij Nijmegen, overleed den 7 September, na gesterkt te zijn door de H. H. Sacramenten der Stervenden, de Eerwaarde Pater **Engelbertus, Jacobus Bebelmans** van de Orde der Predikheeren.

fr. AMBROSIUS VAN BAARS. O.P.
Provicarius Apostolicus.

Curaçao, 3 October 1896.